

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

พ.ศ. ...

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและมาตรา ๒๕๑ ให้สิทธิแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนมีสิทธิเสนอญัตติแก้ไขรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้มาตรา ๑๖๓ และมาตรา ๒๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้หลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อรวมทั้งการตรวจสอบเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

พ.ศ.

.....

.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ.”

เป็นต้นไป

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่า การกรุงเทพมหานคร

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่า รวมถึง สำนักงานเขตและที่ว่าการกิ่งอำเภอ

“สำนักงานเทศบาล” หมายความว่ารวมถึง ศาลว่าการเมืองพัทยา

มาตรา ๕ ให้ประธานรัฐสภาการศึกษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ บุคคลผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณา
กฎหมายตามมาตรา ๑๖๓ และเสนอญัตติขอแก้ไขรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราช
อาณาจักรไทยจะต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในวันที่เข้า
ชื่อเสนอกฎหมายหรือเสนอญัตติขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๗ วิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายหรือเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ
ตามพระราชบัญญัตินี้อาจกระทำโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายกันเอง หรืออาจร้องขอ
ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายก็ได้

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดร่วมลงชื่อโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่า การเข้า
ชื่อนั้นมีผลสมบูรณ์และจะถอนการเข้าชื่อในภายหลังมิได้

หมวด ๒

การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ส่วนที่ ๑

การเข้าชื่อโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายกันเองครบจำนวนหนึ่ง
หมื่นคนมีสิทธิยื่นเรื่องเสนอต่อประธานรัฐสภาโดยต้องมีเอกสารประกอบดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณา และ

(๒) แบบแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย
และผู้แทนการเสนอกฎหมายตามที่ประธานรัฐสภากำหนด พร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือ
บัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้หรือ สำเนาทะเบียนบ้านของทุกคน

มาตรา ๙ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารตามมาตรา ๘ ให้เสร็จสิ้นภายในสามสิบวัน

ถ้าประธานรัฐสภาเห็นว่าถูกต้อง ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการปิดประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชนหนาแน่น ทั้งนี้ เฉพาะในเขตท้องที่ที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านโดยมีระยะเวลาสามสิบวันโดยนับระยะเวลาต่อจากวาระหนึ่ง

ในกรณีที่ผู้ใดมีชื่อเป็นผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายตามประกาศในวรรคสองโดยมิได้มีเจตนา ร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วย ให้ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อประธานรัฐสภาหรือบุคคลที่ประธานรัฐสภาแต่งตั้ง เพื่อให้ขีดฆ่าชื่อตนเองออกจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดวันปิดประกาศตามวรรคสอง

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาคัดค้านตามวรรคสามแล้ว ให้ถือว่ารายชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ไม่มีการคัดค้านเป็นรายชื่อที่ถูกต้อง และถ้ามีจำนวนครบหนึ่งหมื่นคนให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไป แต่ถ้ามีจำนวนไม่ครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งให้ผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบเพื่อดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายเพิ่มเติมให้ครบหนึ่งหมื่นคนภายในหกสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานรัฐสภา ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวมิได้เสนอการเข้าชื่อเพิ่มเติมจนครบหนึ่งหมื่นคนให้ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่ายเรื่อง แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิในการยื่นเรื่องใหม่

ส่วนที่ ๒

การเข้าชื่อโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๐ ในกรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไปประสงค์จะขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ยื่นคำขอต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งพร้อมทั้งร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอให้รัฐสภาพิจารณา

มาตรา ๑๑ เมื่อประธานกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำขอตามมาตรา ๑๐ ให้ดำเนินการจัดส่งร่างพระราชบัญญัติและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งในแต่ละจังหวัดมอบหมาย เพื่อดำเนินการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละจังหวัดทราบว่ามีการเสนอกฎหมายในเรื่องใด และให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ประสงค์จะร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายไปลงชื่อตามระยะเวลาและสถานที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ทั้งนี้การกำหนดระยะเวลาเข้าชื่อต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันแต่ไม่เกินหกสิบวันนับจากวันประกาศ

มาตรา ๑๒ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายรวบรวมเอกสารที่มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ส่งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมายทั้งหมดเพื่อนำส่งให้ประธานรัฐสภาภายในสามสิบวันนับจากวันครบกำหนดตาม มาตรา ๑๑

มาตรา ๑๓ เมื่อประธานกรรมการการเลือกตั้งจัดส่งร่างพระราชบัญญัติและเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอกฎหมายไปยังประธานรัฐสภา ถ้าประธานรัฐสภาเห็นว่าถูกต้องและมีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป

หากการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวนไม่ครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรายงานให้ประธานรัฐสภาทราบ เพื่อให้ประธานรัฐสภาสั่งจำหน่ายเรื่องแต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิในการยื่นเรื่องใหม่

หมวด ๓

การจัดทำร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนที่ ๑

การจัดทำร่างพระราชบัญญัติและการเข้าร่วมเป็นกรรมาธิการ

มาตรา ๑๔ กฎหมายที่เสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเสนอให้รัฐสภาพิจารณาต้องจัดทำในรูปแบบร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องมีรายละเอียดดังนี้

- (1) หลักการแห่งพระราชบัญญัติ
- (2) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
- (3) บันทึกสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๕ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาพิจารณาตามมาตรา ๑๖๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต้องให้ผู้แทนของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นชี้แจงหลักการของร่างพระราชบัญญัติ โดยคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจะต้องประกอบด้วยผู้แทนของ

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวน
กรรมวิธีการทั้งหมด

ส่วนที่ ๒

องค์กรที่สนับสนุนในการร่างพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๖ ในการร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามพระราชบัญญัตินี้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมี
สิทธิขอให้สำนักเลขาธิการรัฐสภาหรือคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินการร่าง
กฎหมายของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งก็ได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบของประธานรัฐสภาหรือคณะ
กรรมการปฏิรูปกฎหมาย

มาตรา ๑๗ ในการร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามพระราชบัญญัตินี้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีสิทธิ
ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากกองทุนสภาพัฒนาการเมือง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบของสภา
พัฒนาการเมือง

หมวด ๔

การเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑๘ การเข้าชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้นำความในหมวด ๒ การ
เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ส่วนที่ ๑ การเข้าชื่อโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือส่วนที่ ๒ การเข้าชื่อโดยการจัดการของ
คณะกรรมการการเลือกตั้งมาบังคับใช้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือเปลี่ยนแปลงรูปของรัฐจะเสนอมิได้

มาตรา ๒๐ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติม
รัฐธรรมนูญ หากพิจารณาแล้วว่าร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขรัฐธรรมนูญเพิ่มเติมและจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอญัตติ
ขอแก้ไขเพิ่มเติมถูกต้องครบถ้วน ให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
เพิ่มเติมนั้นต่อไป

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๑ ผู้ใดกระทำการใดโดยไม่มีอำนาจโดยชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายหรือขัดขวางการดำเนินการเข้าชื่อเสนอกฎหมายหรือกระทำการใดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่มีเจตนาใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

.....

.....